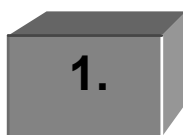

Bevezető

A 90-es évek egyik fő feladata a személy és vagyonvédelem jogi alapokra való helyezése volt, a tulajdonviszonyok átrendeződésének egyenes következményeként. Tarthatatlan volt, hogy pl. a személyvédelem (közismereten a testőri feladatok) állami kiváltság maradjon. Az állam ugyanakkor nem tudta felvállalni a magánszférában megnövekedett igények kielégítését. Ide lehetne sorolni még több területet, mint a magánnyomozói tevékenységgel kapcsolatos szabályozás hibáit is.

Ezt a tevékenységet sem végezhetette „civil” szervezet. Ezen a tarthatatlan monopolhelyzeten változtatott a jogi szabályozás. Igen nagy csatározások után végre az 1995. évi kormányrendelet, valamint az ezt követő 1998-ban megszületett törvény alapvető változást hozott ezen a területen.

A törvény alapvető célja az volt, hogy a magánjogi viszonyhoz kapcsolódó, ugyanakkor bizalmi jellegű tevékenység feleljen meg a társadalmi, ezen belül is kiemelten a bűnüldözési érdekeknek.

A törvényi szabályozás

1.1. Törvényi szabályozás főbb jellemzői

Az alapjogszabály megnevezése:

a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról szóló 1998. évi IV. törvény.

A törvényi szabályozás célja:

A törvény az előbb említett cél elérését az alábbi szempontok elérésével kívánta elérni:

- ◆ a közrend, a közbiztonság javítása, a személy- és vagyonvédelem, a bűnmegelőzés hatékonyságának fokozása
- ◆ a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói szolgáltatás törvényességének erősítése, valamint
- ◆ garancia nyújtása.

Fontos: a jogszabály egy most kialakuló szakma szabályait tartalmazza, mely nem minden esetben fedi a gyakorlatot. (Pl. a személy- és vagyonőr nem a leghelyesebb meghatározás. /Személyőr = testőr. Vagyonőr = objektumőr, pénzszállító, stb. / A könyv a hatályos jogi szabályozásnak megfelelő személy- és vagyonőrt használja.)

A magánnyomozói, illetve a személy- és vagyonvédelmi tevékenységre vonatkozó törvényi szabályozás főbb elvei

a) A magánnyomozói, illetve a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet, a **felelősségi kérdéseket alapvetően a polgári jognak (Ptk.)** a megbízási, illetve a vállalkozási szerződésekre vonatkozó szabályai rendezik.

b) Az itt tevékenykedők – a **bizalmi jelleg** miatt - csak a jogszabályi előírásoknak megfelelő, megbízható személyek láthatják el. A jogszabály itt külön kiemeli a szakmai kamara felelősségét. Emellett a jogszabály rendelkezései külön garanciákat is tartalmaznak.

c) A tevékenység folytatásának előfeltétele a **rendőrhatósági engedély**.

d) Fő szabályként kerül megfogalmazásra, hogy a magánnyomozás, illetve a személy- és vagyonvédelmi **tevékenység a megbízót megillető jogok és kötelezettségek köréig terjed ki**. Ennek felel meg az a szabály is, hogy a személy- és vagyonvédőkre a szolgálat ellátása során a birtokvédelem, a jogos védelem, illetve a végszükség szabályai vonatkoznak.

e) A **rendőrség ezt a tevékenységet ellenőrizheti**, mégpedig az államigazgatási eljárás szabályai szerint. (A rendőrség a kérelemben szereplő, másrészt a hatósági döntést igénylő adatokról nyilvántartást vezet, illetve az ilyen adatok változtatását regisztrálja.)

f) A vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló törvény **végrehajtási szabályait belügyminiszteri rendelet tartalmazza**.

A BM rendelet szabályozza:

- ◆ a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozó Szakmai Kamara szabályait,
- ◆ az engedélyezési eljárást,
- ◆ az igazolványra vonatkozó szabályokat,
- ◆ a szakképesítés szakmai vizsga- és vizsgáztatási díjait, illetve a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeit, továbbá
- ◆ a szakképesítés megszerzéséhez szükséges vizsgát szervező intézményekre vonatkozó szabályokat.

A továbbiakban kizárólag a személy- és vagyonvédelmi tevékenységre kerül sor, a magánnyomozásról külön jegyzet készül.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység törvényi előírásai

A törvény hatálya

A törvény **tárgyi hatálya** - az 1. § szerint - az egyéni, valamint a társas vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói **tevékenységre** terjed ki.

A **személyi hatály** a személy- és vagyonvédelmi **tevékenységet folytatóra**, a magánnyomozóra vonatkozik.

A törvény az értelmező rendelkezésekben a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet az alábbi területekre osztotta fel:

- ◆ létesítmény, telephely, terület, jármű, vagy más dolog őrzése;
- ◆ rendezvény biztosítása;
- ◆ szállítmány kísérése, pénz és érték őrzése, szállítása;
- ◆ természetes személyek életének és testi épségének védelme;
- ◆ vagyonvédelmi, biztonságtechnikai rendszerek tervezése, telepítése, szerelése, üzemeltetése, felügyelete, karbantartása.

Személy- és vagyonvédelmi vállalkozás létrehozása

A szabályozás az engedélyezési eljárást ketté bontja. A törvény kimondja: **személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység egyéni, társas vállalkozás keretében és csak a rendőrség által kiadott engedély birtokában végezhető.**

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység tevékenységnek két alanya létezik:

- ◆ egyrészt a vállalkozás, másrészt
- ◆ a konkrét tevékenységet végző személy, a személy- és vagyonőr.

A vállalkozás gyakorlásához a rendőrség mint "szakhatóság" adja ki az engedélyt, illetve a tevékenység folytatásához szükséges igazolványt.

A rendőrhatalom engedély - az előzőek szerint - kétféle lehet:

- a) vállalkozásnak,
- b) személy- és vagyonőrnek.

A törvény "csak" büntetlenséget követel meg a vállalkozótól, illetve annak vezető tisztségviselőjétől, ugyanakkor a tevékenység fokozott bizalmi jellegére figyelemmel a személy- és vagyonőr, illetve a magánnyomozó esetében már magasabb morális mércét állít fel. Elveti a korábbi gyakorlatnak megfelelő büntetőjogi értelemben vett büntetlenséget és szigorúbb szabályt alkalmaz.

Vállalkozás kiadásának feltételei

a) a kérelmező igazolja, hogy a személy- és vagyonvédelmi, illetve a magánnyomozói tevékenységet folytató tagja, alkalmazottja vagy segítő családtagja rendelkezik a tevékenység személyes végzésére jogosító igazolvánnyal ;
b) a kérelmező rendelkezik az általa végezni kívánt tevékenységre vonatkozó szolgáltatási felelősségbiztosítási szerződéssel , vagy tagja a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói biztosító egyesületnek;
c) a kamara , a vállalkozó kérelmezőt előzetesen nyilvántartásba vette , továbbá igazolta, hogy rendelkezik a folytatni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges anyagi és technikai eszközökkel.
d) az egyéni vállalkozó, illetve a vállalkozó vezető tisztségviselője büntetlen előéletű .

Engedély kiadásának **személyre szóló** feltételei:

A törvény kimondja, hogy **személy- és vagyonvédelmi tevékenység csak személyre szóló, a rendőrség által kiadott igazolvány (ideiglenes igazolvány) birtokában végezhető.**

- ◆ írásbeli kérelem
- ◆ büntetlen előélet,
- ◆ nagykorúság,
- ◆ cselekvőképesség,
- ◆ magyar állampolgárság, (illetőleg nemzetközi szerződés alapján külön törvényben erre feljogosított külföldi állampolgár),
- ◆ belföldi lakóhellyel, továbbá
- ◆ külön jogszabályban meghatározott szakképesítés (személy- és vagyonőri vizsga, illetve ezzel egyenértékű végzettség)

Igazolvány kiadásának feltételei:

Büntetlen előéletre vonatkozó speciális szabály:

- nem folyik ellene három évi, vagy ennél súlyosabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás.
- Ha a kérelmezőt személy elleni erőszakos bűncselekmény (Btk. XII. fejezet, I. cím, II. cím 174-176. §),
- nemi erkölcs elleni erőszakos bűncselekmény
- [Btk. XIV. fejezet, II. cím 197. §, 198. §, 200. §, 207. § (3) bek. b) pont], hivatali bűncselekmény (Btk. XV. fejezet, IV. cím), hivatalos személy elleni

bűncselekmény (Btk. XV. fejezet, V. cím), terrorcselekmény (Btk. 261. §) vagy vagyon elleni bűntett (Btk. XVIII. fejezet) elkövetése miatt elítélték, az igazolvány kiadása iránti kérelem a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról rendelkező 1979. évi 5. tvr. 30. §-ában meghatározott ideig nem teljesíthető.

- A kérelem elbírálását, ha a kérelmező ellen három évi, vagy ennél súlyosabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás folyik, annak befejezéséig fel kell függeszteni.

További szigorításként kerül meghatározásra, hogy az igazolvány kiadása iránti kérelmet el kell utasítani, ha a korábban kiadott igazolványt az e törvényben meghatározott kötelezettségek megszegése miatt a kérelmet megelőző két éven belül bevonták.

Ideiglenes igazolvány

A törvény bevezeti az ideiglenes igazolványt. Ennek célja az, hogy lehetővé tegye annak a vállalkozói körnek a munkavégzést, amely esetében a tag, az alkalmazott, vagy a segítő családtag még nem rendelkezik szakképesítéssel, de szerződéses kötelezettséget vállal arra, hogy ezt belátható időn belül megszerzi.

Ideiglenes igazolványt az kaphat, aki:

- ◆ írásban kéri
- ◆ a szakképesítés kivételével rendelkezik a meghatározott követelményeknek és
- ◆ nem esik az általános kizáró rendelkezések alá,

További előírás:

- ◆ hat hónapi időtartamra lehet kiadni
- ◆ az előírt szakképesítés megszerzéséhez szükséges ismeretek elsajátítására a szakképzést folytató intézménnyel képzési szerződést kell kötni.
- ◆ ugyanazon személy részére öt éven belül csak egy alkalommal adható.
- ◆ az ideiglenes igazolvánnyal rendelkező a tevékenységét kizárólag igazolvánnyal rendelkező személlyel közösen, annak irányítása és felügyelete mellett végezheti. A feladat ellátásánál a teljes jogkörű személy és vagyonőrnel rendszeresített eszközöket (pl. gumibot) nem tarthatja magánál.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység felügyeleti hatósága a rendőrség. Ennek jogi alapját a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény teremtette meg, ahol meghatározta a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelem, valamint a magánnyomozás állami kontrolljának főbb elveit. (Ellenőrzés, nyilvántartás.) Ez a tevékenység alapvetően a szolgáltatás jogszerűségének ellenőrzését szolgálhatja, és nem sértheti a cégek és megbízóik gazdasági érdekeit. A vállalkozások tevékenységét a rendőrség - az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései szerint - ellenőrzi, ugyanakkor e jogosultsága nem terjedhet ki a szerződések tartalmának megismerésére. A rendőrség a

kérelemben szereplő, másrészt a hatósági döntést igénylő adatokról nyilvántartást vezet, illetve az ilyen adatok változtatását regisztrálja.

A rendőrség által alkalmazott szankciók:

- ◆ törvény egyrészt egy új **közigazgatási (felügyeleti) bírság kiszabását** teszi lehetővé az e körbe tartozó jogsértések szankcionálása érdekében,
- ◆ másrészt lehetősége van az **engedély, illetőleg az igazolvány visszavonására, bevonására és elvételére.** (A jogsértő, vagy valamely jogszabályi feltétellel nem rendelkező vállalkozóval vagy a tevékenység gyakorlójával szemben.)

A személy- és vagyonőri tevékenységgel kapcsolatos elvárások

A személy- és vagyonőri tevékenységgel kapcsolatos elvárások kétirányúak egyrészt jogszabályi elvárásokról, másrészt szakmai elvárásokról beszélhetünk. Sok esetben egyszerre jelentkeznek a kettő.

A jogszabályi elvárások is többirányúak. Vonatkoznak a személy- és vagyonvédelmi tevékenység kialakítására, illetve a munkavégzés beindítására. (ezen szabályok többsége az előbbieken ismertetve lettek) Végül a törvény szabályozza a személy- és vagyonőr jogi helyzetét.

Vállalkozásra vonatkozó szabályok

- ◆ a személy- és vagyonvédelmi tevékenységre kötött szerződés írásba foglalása.

A szerződésnek tartalmaznia kell a megbízó hozzájárulását ahhoz, hogy nevét és lakcímét (vagy székhelyét, ennek hiányában telephelyét) az egyéni, társas vállalkozó nyilvántartsa, ebbe a nyilvántartásba a rendőrhatalóság a tevékenység ellenőrzése során betekinthesse. A megbízó e hozzájárulása nélkül a szerződés nem jöhet létre.

- ◆ rendőrség által hitelesített naplóban nyilvántartást vezetése, melyet az utolsó bejegyzés napjától számított öt évig meg kell őrizni.

A naplóban fel kell tüntetni: a megbízó nevét, lakcímét,

székhelyét vagy annak hiányában telephelyét; a szerződés megkötésének és teljesítésének, illetve megszűnésének időpontját.

- ◆ szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek (tehát a személy- és vagyonőr) nevének nyilvántartása naplóban, vagy más alkalmas módon. (Az adatokat szintén öt évig meg kell őrizni.
- ◆ a rendőrség a naplót és a nyilvántartási okmányokat megtekintheti, ezt a vállalkozásnak köteles biztosítani.

Tevékenységre vonatkozó szabályok

Személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet folytató hatósági jogkörrel nem rendelkező, a hatóság eljárását nem akadályozhatja.

Formaruhára vonatkozó előírások

- ◆ a személy- és vagyonőr jogosult formaruhát hordani,
- ◆ fegyveres erőre, rendvédelmi szervre, más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rangjelzést nem használhat.
- ◆ A személy- és vagyonőr formaruháján fel kell tüntetni az egyéni, társas vállalkozás nevét, vagy az engedélyezett rövidített nevét, valamint a személy- és vagyonőri elnevezést.
- ◆ formaruhán a fegyver külső hordás módjában is viselhető, míg civil ruházat, vagy nem rendszeresített formaruházat esetén a fegyvert csak rejtve lehet viselni. (hasonlóképpen a fegyver szállítása szintén csak rejtve oldható meg).

Személy-és vagyonőr jogi helyzete

A jogi helyzet alatt alapvetően minden esetben a jogok és kötelezettségek összességét kell érteni.

A törvényen belül a jogok meghatározásánál megjelennek a gyakorlatban ismert tevékenységi körök: személyőr, vagyonőr, rendezvénybiztosító, szállítmánykísérő.

A személyőr (testőr)

- ◆ szerződés (megbízási szerződés) keretei között,
- ◆ a megbízó (vagy a megbízó által megjelölt személy) személyi biztonságának fizikai, technikai védelmét látja el,
- ◆ jogosult az általa védett személy biztonságát fenyegető személyt kilétének igazolására, jogsértő magatartásának abbahagyására felszólítani.

A **vagyonőr** a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult:

- a) a területre belépő, vagy az ott tartózkodó személy:
  - ◆ kiléte igazolására,
  - ◆ a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni,
  - ◆ ennek megtagadása, vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanúsága esetén az érintett belépését, ott tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani,

b) a területre belépő, az ott tartózkodó vagy onnan kilépő személyt:

- ◆ csomag, illetve
- ◆ menet-, szállítási okmány bemutatására felszólítani,
- ◆ csomagját, járművét, valamint
- ◆ a szállítmányt ellenőrizni.
- ◆ a jogsértő személyt magatartása abbahagyására felszólítani.

c) a megbízó ingóságát - a szerződés keretei között - az őrzött létesítmény területén kívül is védheti.

A **rendezvény biztosítását végző** személy- és vagyonőr jogosult:

- a) a rendezvény megtartását
  - ◆ akadályozó vagy
  - ◆ zavaró, illetve
  - ◆ annak biztonságát veszélyeztető személyt kilétének igazolására felszólítani, a rendezvényen való részvételét megtiltani, és távozásra felszólítani;
- b) zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre - a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján –
  - ◆ meghatározott tárgyaknak a bevitelét megakadályozni,
  - ◆ ennek érdekében a rendezvényre belépő csomagját átvizsgálni.

A **szállítmány kísérését, a pénz- és értékőrzést, valamint a szállítást végző** személy- és vagyonőr jogosult:

- a) a szállítást jogtalanul
  - ◆ akadályozó, illetve
  - ◆ a szállítmány biztonságát veszélyeztető személyt kilétének igazolására, veszélyeztető magatartásának abbahagyására felszólítani.

Kilétének igazolására való felkérés

Fontos megjegyezni, hogy a törvény nem igazoltatásról, hanem kilétének igazolásáról beszél. A személy- és vagyonőr tevékenysége gyakorlása során jogosult az intézkedésében érintett személyt felhívni kilétének igazolására.

Amennyiben az általa erre felkért személy önként és hitelt érdemlően nem igazolja kilétét, a személyazonosság megállapítására - indokolt esetben - igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel. A Rendőrségi Törvény szabályozza a Rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét, mely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzá fordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A segítségnyújtást csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadhatja meg a rendőr.

A rendőrt állampolgári jogon bárki felkérheti más személy igazoltatására, amennyiben valószínűsíti, hogy az

igazoltatáshoz jogos érdeke fűződik, és személyazonosságát igazolja.

Az igazoltatott adatait a rendőrkapitányság adja ki, az igazoltatást kérőnek, ha az adatokhoz való jogosultságát hitelt érdemlően igazolja. Egyben az adatok kiadásáról az igazoltatott személyt a rendőrkapitányság írásban értesíteni. Az értesítésben a rendőrkapitányság közli, hogy ki milyen célból kérte az igazoltatást. Ha az igazoltatott kéri, az igazoltatást kérő személyazonosító adatait vele közölni kell!

Ha az igazoltatást kérő az igazoltatást követő 8 napon belül az adatok kiadását nem kéri, úgy az igazoltatott felvett adatait meg kell semmisíteni.

Megjegyzés: az igazoltatás kérés állampolgári jog. Ebben az esetben bármely állampolgár is kérheti a rendőrt, hogy a vele szemben szabálytalanul eljáró (vagy gyanús viselkedésű) személy- és vagyonőrt, magánnyomozót stb. igazoltassa

További jogok

Bűncselekmény tettesének elfogása

A személy- és vagyonőr jogosult a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, az elkövetőt elfogni és tőle a támadásra alkalmas eszközöket elvenni. Köteles azonban az elfogott személyt haladéktalanul a

rendőrségnek, vagy az ügyészségnek átadni, ha erre nincs mód, ezek valamelyikét értesíteni kell. Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett, támadásra alkalmas eszközöket illetően is. (E témakör részletesebben később kerül ismertetésre.)

Kényszerítő testi erő alkalmazása

A személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazásával

- ◆ a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- ◆ a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja;

- ◆ a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja;
- ◆ a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- ◆ a bűncselekmény elkövetésén tetten ért és elfogott személytől a támadásra alkalmas eszközt elveheti.

Fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazása

A személy- és vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményébe, területére, illetve zárt

területen vagy helyen tartott rendezvényére belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazhat, és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtilthatja.

Vegyri eszköz (gázspray), gumibot, őrkutya, lőfegyver, valamint gáz- és riasztófegyver alkalmazása

A személy- és vagyonőr a feladata ellátása során vegyi eszközt (gázsprayt), gumibotot, őrkutyát, valamint - az erre vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint - lőfegyvert, gáz- és riasztófegyvert tarthat magánál és azokat csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén alkalmazhatja.

Közterületen, vagy a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrkutyát igénybe vevő személy- és vagyonőri tevékenység csak a belügyminiszter rendeletében meghatározott feltételeknek eleget tevő, engedéllyel rendelkező kutyavezető-képző iskolák által minősített (vizsgáztatott) kutyával látható el.

Személy- és vagyonőri munkaterület okmányai

Személy- és vagyonőri munkaterületre vonatkozó szabályozás alapvetően kétirányú:

1. egyrészt legfontosabb szempont a vonatkozó jogszabályok figyelembe vétele, 2. másrészt a belső szabályozók kialakítása, melyek lehetnek: a) Szervezeti és Működési Szabályzat b) Igazgatói utasítások	c) Ügykezelői utasítások d) Leltározási és Selejtezési Szabályzat e) Informatikai Biztonsági Szabályzat f) Vagyonvédelmi Utasítás g) Őrszolgálati Utasítás h) Munkavédelmi utasítás i) Tűzvédelmi Utasítás j) Katasztrófavédelmi tervek k) Polgári Védelmi Tervek l) Tikos Ügykezelési Szabályzat m) Stb.

Személy- és vagyonvédelem rendszeresített főbb szolgálati okmányai

A személy- és vagyonvédelem megszervezéséhez és a munkavégzés ellátásához a vonatkozó jogszabályokon kívül, a belső utasításokon kívül különféle okmányok szükségesek. Ezekben az okmányokban kerül rögzítésre a személy- és vagyonvédelmi munka alapvető tevékenysége, a munkaterület kialakítása, az egyes feladatok meghatározása, a szolgálat ellátása, az annak folyamán történt események, stb.

A személy- és vagyonvédelmi munkánál főleg a bizalmi jellege miatt az okmányokat nagyon pontosan kell vezetni és hosszabb ideig meg kell őrizni. Az okmányokat minősíteni kell, illetve szükség esetén titkosítani, melyekbe csak az arra illetékes vezetők, személyek tekinthetnek be.

A fontosabb okmányok a következők:

A felsorolás nem tartalmazhat minden okmányt tekintettel arra, hogy ezek az adott területtől függően mások lehetnek.

Jogsabály által előírt okmányok

a) Rendőrhatósági engedély a vállalkozás számára

- ◆ az engedélyt a vállalkozó székhelye szerint illetékes városi (kerületi) rendőrkapitányság a vállalkozó kérelmére adja ki határozat formájában
- ◆ a rendőrkapitányság a kiadott engedélyekről (változásokról) nyilvántartást vezet

b) Személyre szóló rendőrhatósági személy- és vagyonőri igazolvány

- ◆ a személy- és vagyonvédelmi tevékenység, magánnyomozás csak személyre szóló rendőrhatósági igazolvány birtokában végezhető
- ◆ a rendőrkapitányság a kiadott igazolványokról (változásokról) nyilvántartást vezet
- ◆ az igazolvány adataiban, valamint kiadásának feltételeiben bekövetkezett változást az igazolvány tulajdonosának, ha jogsabály másként nem rendelkezik 8 napon belül be kell jelentenie a rendőrkapitányságnak.
- ◆ az igazolványt a személy- és vagyonőr köteles magánál tartani

c) Munkanapló:

Az egyes szerződéseket tartalmazó, rendőrség által hitelesített okmány.

d) Fegyver- és lőszernyilvántartás

A fegyver tárolására, kiadására, hordására, használatára, leadására, az ezzel kapcsolatos adminisztratív feladatok végrehajtására a korábban idézett 115/1991. Korm. rendeletben foglaltak az irányadók.

e) Fegyverkezelői vizsgát igazoló oklevél

A személy- és vagyonőrnek amennyiben a munkáját gáz-riasztó, vagy lőfegyverrel végzi, a fegyverkezelői engedélyét magánál kell tartania.

Jogsabály által nem kötelezően előírt okmányok

f) Az adott terület biztonsági rendszerének leírása

A **biztonság rendszer** leírása az adott terület alapokmánya. Az egész munkaterületre vonatkozó biztonsági rendszert ez az okmány tartalmazza. Ezért teljes terjedelmében csak az arra illetékes vezetők, beosztottak ismerhetik meg.

A biztonsági rendszer leírásának főbb részei a következők:

- a) az adott terület biztonságra vonatkozó sajátosságainak, adottságainak leírása,
- b) az adott terület biztonsági rendszerének felépítése, (biztonsági szolgálat helye és szerepe, biztonságtechnikai eszközök felsorolása, stb.),
- c) a biztonsági rendszabályok és feladatok meghatározása,
- d) a személy- és vagyonőrök létszámának, szervezeti felépítésének leírása,
- e) a szolgálat-ellátási rendszerének meghatározása,
- f) stb.

g) Eseménynapló a személy- és vagyonvédelmi vállalkozás egyes munkaterületeire rendszeresített szolgálati okmány. A napló a létesítmény területén és a szolgálattal összefüggően történt események nyilvántartására szolgál. A megtett intézkedések rovatában kell feltüntetni, hogy az adott eseményt követően ki, milyen intézkedést tett, ki, mikor, kit értesített és minden egyéb érdemleges dolgot. Itt kell feltüntetni a szolgálat átadását-átvételét, az ezzel járó - átvétel tárgyát képező - eszközök adminisztrálását, nyomon követését.

Az eseménynaplóban történik többek között:

- ◆ a váltások időpontjainak, és a szolgálatellátás időtartamának,
- ◆ a szolgálatot ellátó személyek neveinek rögzítése,
- ◆ az eligazításon meghatározott feladatok leírása,
- ◆ a szolgálatellátás során bekövetkezett események leírása,
- ◆ az ellenőrzési tapasztalatok és az előjárói intézkedések leírása,
- ◆ a váltások, a szolgálat átadás-átvétel rögzítése.

Az eseménynaplót, a szolgálatot átadó, illetve átvevő biztonsági őrök, valamint a szolgálati előjárók aláírják.

h) Őrhelyvázlat az őrzési rendszer leírásának melléklete, az őrzési rendszert vázlatrajz formájában rögzíti. Itt kell meghatározni a létesítmény belső elrendezését, kerítést, lényegesebb tereptárgyakat (a létesítmény közvetlen külső körzetét), az őrök felállítási helyét, meghatározását pl. számozását, mozgási körletét, járőr menetvonalát, a megfigyelési szektorokat, az őrzéstechnikai eszközöket, biztonságtechnikai berendezéseket, az őrség elhelyezését.

i) Őrutasítások

Az őrutasítások az egyes őrhelyek, szolgálati helyek őrzési okmányai. Minden őrhelyre, szolgálati helyre, járőrözési területre el kell készíteni az őrutasítást.

Az őrutasítás tartalmazza a biztonsági őr:

- ◆ szolgálati alárendeltségét,
- ◆ felállítási helyét, mozgási területét,
- ◆ szolgálati feladatait, azok ellátásának módját,
- ◆ jelentési kötelezettségeit,
- ◆ rendkívüli esemény bekövetkezésekor teendő intézkedéseit.

A személy- és vagyonőr őrutasítás nélkül nem állítható szolgálatba. Az őrutasítást ezért a szolgálatba lépés előtt tanulmányoznia kell. A szolgálati előljárónak meg kell győződnie arról, hogy a biztonsági őr ismeri az őrutasításban foglaltakat.

j) A szolgálatszervezési napló

A szolgálatszervezési napló a szolgálat tervezésére szolgáló okmány. Itt történik a biztonsági őrség havi, vagy heti szolgálatának megszervezése. Tartalmazza az egyes őr- és szolgálati helyeket, a szolgálatellátók időbeosztását, a váltások időpontjait és a váltásokban az egyes őrhelyekre beosztott biztonsági őrök neveit.

A szolgálatszervezési naplóban fel kell tüntetni a váltások időrendjét a napok

alatt lévő rovatokban. A szolgálatot indokolt legalább egy hónapra előre megtervezni.

Az előjegyzésben fel kell tüntetni a szabadság és egyéb távolléteket is a megadott jelzések alkalmazásával.

A jóváhagyott előjegyzést csak akkor lehet megváltoztatni, ha a létesítmény biztonsága, betegség, vagy más rendkívüli esemény indokoltá teszi. A változtatásra a biztonságért felelős vezetőnek van joga.

k) Riadótervek

A tervet az egyes rendkívüli események bekövetkezésének esetére kell kidolgozni. (Bombariadó terv, tűzriadó terv, kiürítési terv, kiértékelési terv, stb.)

l) Nyilvántartó könyvek

A nyilvántartó könyvek az olyan események, tevékenységek rögzítésére szolgálnak, amelyek visszaidézése a későbbiek folyamán fontos lehet. Például ha egy irodából eltűnt valami, a kulcsnyilvántartó könyvből meg lehet állapítani, hogy annak az irodának a kulcsát mikor, ki vette fel.

A fontosabb nyilvántartó könyvek a következők:

- ◆ idegen személyek be- és kilépésének nyilvántartó könyve,
- ◆ gépjárművek be- és kiengedésének nyilvántartó könyve,
- ◆ kulcsnyilvántartó könyv.

m) Belépési engedélytömbök

A belépési engedélyek az idegen személyek belépésének és az objektum területén történő mozgásának engedélyezésére szolgálnak. Az engedély tartalmazza a belépő személyazonossági adatait, a belépés célját, a fogadó nevét, a be- és kilépés időpontját.

